

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นประเทศกำลังพัฒนาไปสู่ความเจริญ และความเจริญก้าวหน้าทางวัตถุกำลังเจริญไปอย่างไม่หยุดยั้ง ทำให้วิถีชีวิตคนไทยมีการเปลี่ยนแปลง มีการปรับปรุงวิถีชีวิตให้เข้ากับ ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งจะมีผลให้คุณธรรมและค่านิยมของคนไทยต้องเปลี่ยนรูปแบบไป¹ ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่าในปัจจุบันมนุษย์จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทั้งทางวัตถุ ทางธรรมชาติ และมนุษย์ด้วยกันเองมากขึ้น และมีการเปลี่ยนแปลง พัฒนาอยู่ตลอดเวลา มนุษย์จึงต้องมีหลักการพื้นฐานไปสู่วิธีการคิดและการปฏิบัติตนท่ามกลางสิ่งแวดล้อมดังกล่าว มีการตัดสินใจพิจารณาว่าอะไรถูก อะไรผิด อะไรดี หรือไม่ดีอย่างไร² แนวทางอันนี้เองได้นำไปสู่การเกิดระบบคุณธรรมและค่านิยม โดยเฉพาะค่านิยมจะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่ง เพราะเป็นสิ่งที่มียุทธผลต่อพฤติกรรม การตัดสินใจ หรือผลักดันให้พฤติกรรมโน้มเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง ค่านิยมจึงเป็นพลังที่ซ่อนเร้นอยู่ในพฤติกรรมทางสังคมส่วนใหญ่ของมนุษย์³ ในการที่จะนำสังคมนั้น ๆ ไปสู่ทิศทางต่าง ๆ ตามที่สังคมต้องการ สังคมที่มีค่านิยมไม่เหมาะสม สังคมนั้นจะเสื่อมลงและขาดความมั่นคง ผลที่เกิดขึ้นก็คือพฤติกรรมบางประการของมนุษย์ในสังคมมิได้เป็นไปตามแนวทางจริยธรรมที่พึงประสงค์ในสังคมนั้น จึงเป็น

¹วีรพงษ์ คุณมณี, "พุทธธรรมสำหรับครู," วารสารวิทยาจารย์ 83 (กรกฎาคม 2528) : 10-12.

²สุนน อมรวิวัฒน์, "การปลูกฝังค่านิยมในตัวเด็ก," วารสารครูปริทัศน์ (ฉบับความรู้เกี่ยวกับเด็ก 2522) : 100-103.

³สุนทรี โคมิน, สนิท สมักรการ, รายงานการวิจัยเรื่อง ค่านิยมและระบบค่านิยมไทย : เครื่องมือในการสำรวจวัด (กรุงเทพฯ : สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2522), หน้า 1.

สิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่เราควรสร้างค่านิยมที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นในสังคม เช่น ให้นำบุคคลรู้จักคุณค่าของความเป็นมนุษย์คือ ให้มีความรัก ความเห็นอกเห็นใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และไม่เอาเปรียบซึ่งกันและกัน รู้จักรับผิดชอบ รู้จักหน้าที่ของตน เป็นต้น⁴

จะเห็นได้ว่าค่านิยมมีความสำคัญมาก และมีผลกระทบต่อกระเทือนถึงความเจริญและความเสื่อมของสังคม รวมทั้งความมั่นคงของชาติ⁵ ค่านิยมจึงเป็นเครื่องชี้ทางและลักษณะความประพฤติของคนในสังคม⁶

จากการที่ค่านิยมในสังคม เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพประชากร รัฐบาลจึงควรเร่งปลูกฝังและเสริมสร้างให้ประชาชนมีค่านิยมที่พึงประสงค์ ซึ่งจะ เป็นแนวทางในการปฏิบัติที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยได้มีการกำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530-2534⁷ ถึงแนวทางและมาตรการเฉพาะที่จะพัฒนาคุณภาพของประชากรควบคู่กับการพัฒนาจิตใจ โดยให้มีจุดเน้นทางด้านค่านิยมและจริยธรรมที่ดี และสำหรับกระทรวงศึกษาธิการก็ได้จัดทำหลักการและวิธีการจัดจรรยาศึกษาเพื่ออบรมสั่งสอนนักเรียน นักศึกษา และประชาชน⁸ พร้อมกันนั้นรัฐบาลยังได้ประกาศเชิญชวนให้ประชาชนร่วมกันเสริมสร้าง ปลูกฝัง

⁴ฉวีวรรณ วรรณประเสริฐ, สังคมไทย (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญพัฒน์, 2522), หน้า 270.

⁵ธีราภรณ์ นาคพิน, "ค่านิยมสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปได้อย่างไร," วารสารวัฒนธรรมไทย 14 (เมษายน 2522) : 3-6.

⁶พนัส ทันทาคินทร์, การสอนค่านิยมและจริยธรรม (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิชฌเนศ, 2526), หน้าคำนำ.

⁷สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530-2534 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2530), หน้า 92.

⁸อ้างถึงใน ชำเรื่อง วุฒิจันทร์, หลักการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2524), หน้า 1-2.

และปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ⁹ ซึ่งทั้งหมดนี้มีใจความตอนหนึ่งถึงเรื่อง ความสำคัญ ในหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ กับมีความกระตือรือร้นในการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย รัก และเทิดทูน ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520¹⁰ ก็ได้กำหนดความมุ่งหมายข้อหนึ่งในเรื่อง ความมีระเบียบวินัย มีความ เคารพ และปฏิบัติตามกฎหมาย ศาสนา และหลักธรรม ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521¹¹ และหลักสูตรมัธยมศึกษา ตอนปลาย พุทธศักราช 2524¹² ก็ได้กำหนดประเด็นจุดมุ่งหมายเกี่ยวกับการมีความสำนึกในการ เป็นคนไทยร่วมกัน เสียสละเพื่อส่วนรวม มีความรักชาติ รักประชาธิปไตย รู้จักใช้สติปัญญา ในการดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

จะเห็นว่ารัฐได้เห็นค่านิยมทางการเมืองเป็นค่านิยมสำคัญประการหนึ่ง เพราะจาก นโยบายการจัดการศึกษาซึ่งปรากฏในแผนการศึกษาแห่งชาติ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและ ตอนปลาย ตลอดจนค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการดังกล่าวแล้ว ต่างก็กล่าวถึงเรื่องค่านิยมทาง การเมืองไว้ตลอด และเมื่อศึกษาถึงลักษณะหรือระบบการเมือง จะเห็นว่าระบบการเมือง การปกครองตามทัศนะของนักรัฐศาสตร์ แบ่งเป็น 2 ระบบคือ ระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย

⁹ กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สรุปผลการ ดำเนินงานที่สำคัญในรอบปี 2524 (กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, ม.ป.ป.), หน้า 34-35.

¹⁰ ภิญ โสธร, หลักการบริหารการศึกษา (กรุงเทพฯ : องค์การค้ำของคุรุสภา, 2526), หน้า 366.

¹¹ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2520), หน้า 2.

¹² กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์, 2523), หน้า 137.

และแบบเผด็จการหรืออำนาจนิยม¹³ แต่จากรูปแบบการปกครองของไทยถือว่าประเทศไทยมีการปกครองแบบประชาธิปไตย ดังนั้นรูปแบบการจัดการศึกษาจะต้องสอดคล้องกับระบบการเมืองด้วยคือ จะต้องสร้างและส่งเสริมให้พลเมืองมีความรู้ ความเข้าใจ และกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศตามวิถีทางประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข¹⁴ นั่นคือพลเมืองของชาติจะต้องมีค่านิยมที่สอดคล้องกับระบบการเมืองนี้ โดยจะต้องได้รับการอบรมสั่งสอนและปลูกฝังให้มี ทศนคติ อุทิศการณ ี ความเชื่อ ค่านิยม และความสำนึกต่อระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย จึงทำให้ประเทศชาติมีการพัฒนาไปได้

การเรียนรู้ทางการเมืองหรือการอบรมกล่อมเกลากาทางการเมืองดังที่กล่าวมานี้ย่อมมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ วิถีชีวิต ตลอดจนค่านิยมทางการเมืองของบุคคลในสังคม อันจะเป็นรากฐานการทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางการเมืองหรือวิถีชีวิตทางการเมืองของระบบการเมืองในแต่ละสังคมได้เป็นอย่างดี¹⁵ การเรียนรู้ทางการเมืองนั้น มีหน่วยให้การเรียนรู้หลายสถาบัน แต่สำคัญที่สุดคือ สถาบันการศึกษา เพราะสถาบันการศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างผู้เรียนให้มีคุณสมบัติเป็นพลเมืองของชาติตามที่ปรารถนา¹⁶ เป็นการมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ซึ่งวัฒนธรรม และค่านิยมทางการเมืองตามที่ต้องการในระบบการเมืองนั้น ๆ¹⁷ ถือว่า

¹³ ประจิดร มหาทิง, สังคมวิทยาการเมือง : แนวคิด ทฤษฎี และแนวทางการศึกษา (ปัตตานี : โครงการจัดตั้งสำนักเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2529), หน้า 156.

¹⁴ พนิส หันนาคินทร์, การศึกษาของไทย (กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2521), หน้า 29.

¹⁵ Harold D. Lasswell, Politics : Who Gets What, When and How (Cleveland and New York : The World Publishing Company, 1958), pp. 131-147.

¹⁶ จุมพล ทิมพานิช, พื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมของการเมืองไทย (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2528), หน้า 276.

¹⁷ ประจิดร มหาทิง, สังคมวิทยาการเมือง : แนวคิด ทฤษฎี และแนวทางการศึกษา, หน้า 208.

เป็นสถาบันที่รัฐใช้เป็นเครื่องมือปลูกฝังและเสริมสร้างบุคลิกภาพ วัฒนธรรม และค่านิยมทางการเมืองให้แก่ผู้เรียนตามที่รัฐต้องการ¹⁸ เช่น อเมริกาใช้โรงเรียนปลูกฝังบุคลิกภาพ ประชาธิปไตยให้กับประชาชน หรือโซเวียตปลูกฝังบุคลิกภาพตามอุดมการณ์คอมมิวนิสต์โดยผ่านโรงเรียน เป็นต้น¹⁹ ความสำคัญของการศึกษาข้อนี้ อริสโตเติล (Aristotle) ได้ชี้ให้เห็นมาตั้งแต่สมัยกรีกโบราณแล้วว่า "ท่านต้องการอะไรในรัฐ ท่านต้องบรรจุไว้ในโรงเรียน"²⁰ เมื่อเป็นเช่นนี้จะเห็นว่าสถาบันการศึกษาหรือโรงเรียน นอกจากจะมีหน้าที่ในการรักษาและถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม ส่งเสริมการเรียนรู้ในการเข้าใจสังคม ผสมผสานความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสังคม ส่งเสริมการพัฒนาของปัจเจกชน กำหนดความสามารถเฉพาะเรื่องเป็นผู้มีบทบาทในการนำการเปลี่ยนแปลงแล้ว²¹ สำหรับประเทศไทย สถาบันนี้ยังมีหน้าที่ในการปลูกฝังให้นักเรียนเป็นพลเมืองดีของประเทศตามระบอบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข²² การศึกษาจึงนับได้ว่ามีบทบาทในการเสริมสร้างค่านิยมและบุคลิกภาพประชาธิปไตยในระดับบุคคล (ระดับจุลภาค) และมีผลกระทบโดยตรงต่อความเป็นไปของการเมืองระดับชาติหรือระดับรัฐ²³

¹⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 212.

¹⁹ กมล สมวิเชียร, ประชาธิปไตยกับสังคมไทย (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2520), หน้า 113.

²⁰ Jame S. Coleman, Education and Political Development (Princeton, New Jersey : Princeton University Press, 1988), p. 6

²¹ ประยงค์ บัณฑิตสมบูรณ์, "บุคลิกภาพกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของครูประจำบालจังหวัดอุบลราชธานี" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย, 2523), หน้า 5-8.

²² สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 (กรุงเทพฯ : ศรีเมืองการพิมพ์, 2520), หน้า 1.

²³ บรรพต วีระลัย, เอกสารการสอนชุดวิชาพัฒนศึกษา หน่วยที่ 5-11, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์, 2524), หน้า 81.

บทบาทของการศึกษาเหล่านี้ ย่อมมีผลกระทบต่อระบบการเมือง²⁴ อย่างแน่นอน และการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติทางการเมือง²⁵ การศึกษาสามารถปลูกฝังอบรมให้ ความรู้ ความคิด และความสำนึกทางการเมืองได้²⁶ และความรู้ ความคิดเห็นที่ได้จากการศึกษา ในโรงเรียน ก็จะมีผลต่อทัศนคติทางการเมืองของนักเรียน อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมทางการเมืองของนักเรียนด้วย²⁷ นักรัฐศาสตร์ที่ศึกษาทางด้านพฤติกรรมทางการเมือง เช่น อัลมอนด์ และเวอร์บา ได้ยอมรับเช่นเดียวกันว่า สถาบันการศึกษาสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ค่านิยม และบุคลิกภาพของผู้เข้ามารับการศึกษาได้²⁸ นอกจากนี้ เพลโต (Plato) ยังได้กล่าวไว้ว่า "การให้การศึกษาและประสบการณ์แก่เด็กเป็นช่องทาง และวิธีการที่จะเสริมสร้างค่านิยมแห่งความเป็นพลเมืองดีที่เหมาะสม²⁹ และดิวยี่มีความเชื่อว่า

²⁴David Easton, "The Function of Formal Education in Political System," School Review (Autumn 1957), p. 314.

²⁵ภูษงค์ เพ่งศรี, "การศึกษาคืออะไร และประโยชน์ของการศึกษา," วารสาร สภาการศึกษาแห่งชาติ 5 (พฤศจิกายน 2513) : 17.

²⁶วิทยา สุจริตอนารักษ์, "ความสำนึกทางการเมือง," การเมืองสำหรับประชาชน 6 (ธันวาคม 2516) : 36-391.

²⁷สุวิทย์ สุวรรณ, "ทางสู่ประชาธิปไตย" ใน ประชาธิปไตยของชาวบ้าน, ชาญวิทย์ เกษตรศรี, บรรณาธิการ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิชฌเศศ, 2516), หน้า 172.

²⁸Gabriel A. Almond and Sidney Verba, The Civic Culture : Political Attitudes and Democracy in Five Nations (Boston : Little Brown and Company, 1965), pp. 299-306.

²⁹Richard E. Dawson and Denneth Prewitt, Political Socialization (Boston : Little Brown and Company, 1969), p. 6.

โรงเรียน เป็นแหล่งที่เตรียมนักเรียนให้อยู่ในสังคมประชาธิปไตย เพราะประชาธิปไตยไม่ได้เป็นรูปแบบของรัฐบาลและกระบวนการทางการเมืองอย่างเดียว แต่เป็นรูปแบบของการอยู่ร่วมกัน และรู้จักปฏิบัติตามกฎหมายของสังคม นักเรียนจะต้องฝึกให้เป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตาม³⁰ ดังนั้นโรงเรียนจึงเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม อันเป็นสถาบันการศึกษาที่มีบทบาทในการพัฒนาสังคม เป็นสถาบันถ่ายทอดความรู้และวัฒนธรรมทางการเมือง และเสริมสร้างนักเรียนให้มีค่านิยมและบุคลิกภาพประชาธิปไตยทั้งทางตรงและทางอ้อม³¹ โรงเรียนจึงถือเป็นแหล่งอบรมกลุ่ม เกลานิสัยที่ดึงามให้แก่เด็กนักเรียน อันจะเห็นได้จากการศึกษาที่รัฐบาลไทยได้วางเป้าหมายการพัฒนาการเมืองและการปกครองเพื่อเสริมสร้างระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขมาโดยตลอด หากน่านโยบายทางการศึกษานับตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองมาวิเคราะห์จะพบว่า ความสัมพันธ์ทางการเมืองและการศึกษามีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยร่วมกันมาจนถึงปัจจุบัน ดังนั้นนโยบายพัฒนาการศึกษาที่รัฐได้กำหนดขึ้นในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถขั้นพื้นฐาน คงสภาพอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณได้ และสามารถดำรงตนเป็นพลเมืองดีในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข³²

เมื่อได้พิจารณานโยบายแผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2520 ในอันที่จะให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการปลูกฝังให้นักเรียนเป็นพลเมืองดีของประเทศตามระบอบประชาธิปไตยนั้น สถาบันการศึกษาทุกระดับจะมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาและเสริมสร้างค่านิยมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ซึ่งแนวทางนี้จะสำเร็จเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับวิธีการสอน และการปฏิบัติของครูเป็นสำคัญ เพราะครูอาจารย์เป็นกลุ่มบุคคลที่มีบทบาทและอิทธิพลอย่างสูงในการพัฒนา

³⁰ Jame S. Coleman, Loc. cit.

³¹ Richard E. Dawson and Denneth Prewitt, op. cit., pp. 99-100.

³² สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520, หน้า 1.

บุคลิกภาพและเสริมสร้างค่านิยมของเยาวชน ซึ่งจะเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ตลอดจน
หน้าที่และบทบาทสำคัญในการพัฒนาระบบประชาธิปไตยและการกลมกลืน เกลาอุดมการณ์ประชาธิปไตย
ให้แก่ นักเรียน ซึ่งถือเป็นตัวแบบหรือผู้มีความเชี่ยวชาญ และเป็นแหล่งความรู้ที่ช่วยส่งเสริม
สร้างทัศนคติและค่านิยมทางการเมืองให้แก่เด็ก³³

เนื่องจากครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของสถาบันการศึกษา ดังนั้นบุคลิกภาพของ
ครูจึงเป็นตัวแปรที่สำคัญต่อบุคลิกภาพของนักเรียน³⁴ ครูเปรียบเสมือนเป็นแบบอย่างแห่งความดี
งามและความถูกต้อง³⁵ ครูจึงมีฐานะเป็นตัวแบบหรือผู้เชี่ยวชาญ และเป็นแหล่งความรู้ที่ช่วย
เสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมทางการเมืองให้แก่ นักเรียน³⁶ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมไทย
ครูต้องทำหน้าที่เป็นตัวยืนในการให้การศึกษาทั้งในด้านวิชาการและศีลธรรมแก่นักเรียนมากกว่า
ในสังคมที่พัฒนาแล้ว ครูไทยจึงเป็นทั้งผู้สอน ห้องสมุด ตำรา และแหล่งบันเทิงเรีงรมย์ของ
เด็ก ครูไทยเป็นผู้มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของเด็กทั้งในทางปริมาณและคุณค่า จึงถือเป็นบุคคล
ที่มีบทบาทและอิทธิพลอย่างสูงในการพัฒนาบุคลิกภาพ ค่านิยมของเด็กและเยาวชนไทย สมกับ
คำกล่าวที่ว่า "ครูเป็นแม่พิมพ์ของชาติ"³⁷

³³ สาย ภาณุรัตน์ "ทัศนคติของครูไทยต่อกิจกรรมทางการเมือง : ศึกษาเฉพาะครู
ในกรุงเทพ-ธนบุรี" เอกสารวิจัยส่วนบุคคล (กรุงเทพ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรแห่ง
ประเทศไทย, 2512), หน้า 4.

³⁴ Henjum Arnold, "A Study of Significance Successful Inturns,"
Journal of Teacher Education 2 (June 1965) : 215-220.

³⁵ สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, การปฏิรูปการศึกษา (กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2518), หน้า 256-259.

³⁶ สาย ภาณุรัตน์, ทัศนคติของครูไทยต่อกิจกรรมทางการเมือง : ศึกษาเฉพาะครู
ในกรุงเทพ-ธนบุรี, หน้า 4.

³⁷ กมล สมวิเชียร, ประชาธิปไตยกับสังคมไทย, หน้า 123.

ดังนั้นการเสริมสร้างค่านิยมทางการเมือง ตลอดจนการเรียนรู้อัตนธรรมทางการเมืองจึงต้องอาศัยครูอาจารย์เป็นตัวการในการถ่ายทอดสิ่งเหล่านี้ เพราะครูอาจารย์จะเป็นแม่พิมพ์แม่แบบที่ผู้เรียนจะเอาอย่าง และถือเป็นสัญลักษณ์ของอำนาจปรากฏเฉพาะหน้าของผู้เรียน ครูอาจารย์เป็นเผด็จการหรือประชาธิปไตย ย่อมมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเรียน ซึ่งถ้าครูอาจารย์เป็นเผด็จการ ผู้เรียนมักมีแนวโน้มไปทางอำนาจนิยม และมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่เป็นอุปสรรคต่อระบอบประชาธิปไตย ในทางตรงข้ามถ้าครูอาจารย์มีลักษณะเป็นประชาธิปไตย คือไม่ผูกขาดอำนาจในการตัดสินใจโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมตัดสินใจในการเรียนการสอน ผู้เรียนก็จะมีลักษณะนิสัยเป็นประชาธิปไตย³⁸ ซึ่งย่อมจะเชื่อได้ว่า แนวโน้มในอนาคตที่คนไทยสร้างสรรค์ระบอบประชาธิปไตยให้ประสบความสำเร็จก็น่าจะเป็นไปได้มาก แต่ถ้ามีลักษณะตรงข้ามดังกล่าวแล้ว เราก็อาจจะหาทางปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป เมื่อครูอาจารย์มีความสำคัญถึงเพียงนี้ จึงน่าที่จะได้มีการศึกษาถึงบุคลิกภาพและค่านิยมทางการเมืองของครูเป็นอย่างดี เพราะบุคคลที่มีบุคลิกภาพหรือค่านิยมและมีความคิด ความเชื่ออย่างไร ก็มักจะต้องการให้คนอื่นมีค่านิยม ความคิด และความเชื่อไปในทิศทางเดียวกันกับตน³⁹ ด้วยเหตุนี้การศึกษาเพื่อทราบบุคลิกภาพและค่านิยมทางการเมืองของครูอาจารย์ นอกจากจะเป็นเรื่องที่น่าสนใจแล้ว ยังช่วยให้เข้าใจปัญหาพื้นฐานหรืออุปสรรคในการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยของสังคมไทยในอนาคตอีกทางหนึ่งด้วย⁴⁰

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษา เป็นการศึกษาที่มีความสำคัญเพราะเป็นช่วงของการศึกษาที่ต่อเนื่องจากการศึกษาขั้นพื้นฐานคือ ระดับประถมศึกษา และยังเป็นการศึกษาเพื่อปูพื้นฐาน

³⁸ ประจิดกร มหาทิง, สังคมวิทยาการเมือง : แนวคิด ทฤษฎี และแนวทางการศึกษา, หน้า 209-213.

³⁹ เด่น พลวิเศษ, "การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพทางการเมืองระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาของวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2524), หน้า 5.

⁴⁰ เรื่องเดียวกัน.

ระดับสูงต่อไป ซึ่งรัฐให้ความสำคัญกับการมัธยมศึกษามาโดยตลอด ดังจะเห็นได้จากแผนงานโครงการเพื่อพัฒนาการศึกษาระดับนี้ที่มีอยู่อย่างต่อเนื่อง ทั้งที่ใช้เงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินกู้จากต่างประเทศ⁴¹ ที่สำคัญประการหนึ่งในการศึกษาระดับมัศึกษาก็คือ เด็กนักเรียนในวัยระหว่าง 13-18 ปี เป็นวัยที่อยู่ระหว่างระยะวัยรุ่นตอนต้นกับวัยรุ่นตอนปลาย เป็นระยะที่เริ่มจะเป็นผู้ใหญ่ จึงเป็นช่วงเวลาวิกฤตของบุคคลในแง่การตัดสินใจ การวางแผนเป้าหมาย และอุดมคติในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษา อาชีพ ครอบครัว และการดำเนินชีวิต จึงเป็นช่วงที่สำคัญที่สุดของชีวิต ถ้าหากได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมือง เช่น ทศนคติ ค่านิยม และความเชื่อทางการเมืองที่สำคัญ ๆ การเรียนรู้ทางการเมืองของเด็กในวัยนี้ จะเป็นฐานสำคัญสำหรับผู้ใหญ่หรือช่วงหลังแห่งชีวิตที่เหลือ ซึ่งจะมีอิทธิพลและเป็นฐานแห่งการเรียนรู้ทางการเมืองอย่างสำคัญในวัยต่อไป⁴² หากมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของความเป็นพลเมืองดีอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ก็จะสามารถทำให้พัฒนาบุคลิกภาพ และมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนา⁴³

เอกวิทย์ 4 กลาง ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า

"ประเทศไทยกำลังต้องการขยายตัวในระดับมัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา มากที่สุด เพราะผู้ที่มีการศึกษาระดับนี้ให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจกับประเทศในอัตราสูง คุณภาพของประชากร และกำลังคนของประเทศจะเจริญขึ้นหรือทรุดต่ำ

⁴¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, กองวิจัยการศึกษา, บทนำ : รายงานการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของการมัธยมศึกษา (ฉบับสรุป) (กรุงเทพฯ : บี. เอส. พรินติ้ง แอนพับลิเคชั่น เมษายน 2531), หน้าบทนำ.

⁴² ประจิตร มหาหิง, สังคมวิทยาการเมือง : แนวคิด ทฤษฎี และแนวทางการศึกษา, หน้า 206-207.

⁴³ ประมวล ดิคคินสัน, "วัยรุ่น-วัยเร่ง," จิตวิทยาพัฒนาการ (กรุงเทพฯ : แพร์พิตยา, 2520), หน้า 101.

ลงเพียงใดขึ้นอยู่กับคุณภาพของการมัธยมศึกษาเป็นส่วนใหญ่⁴⁴

การศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปรากฏว่าเขตกรุงเทพมหานครมีจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษามากที่สุด⁴⁵ นอกจากนี้อัตราการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาที่สูง กล่าวคือ อัตราการเรียนต่อชั้น ม. 1 ของทั้งประเทศในปีการศึกษา 2525 มีอัตราคิดเป็นร้อยละ 45.55 เมื่อพิจารณาระหว่างกรุงเทพมหานครกับส่วนภูมิภาค จะมีค่าอัตราร้อยละ 94.99 ต่อ 41.07⁴⁶ หรือในปี พ.ศ. 2527 การเรียนต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 สายสามัญของกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 50.19 ในขณะที่ส่วนภูมิภาคทั้ง 12 เขตรวมกันได้เพียงแค่อัตราร้อยละ 56.46 เท่านั้น⁴⁷ และถ้าจะพิจารณาถึงครูอาจารย์ในระดับมัธยมศึกษาแล้ว ในเขตกรุงเทพมหานครมีมากถึง 14,366 คน แต่ของส่วนภูมิภาคทั้งหมดรวมกันได้ถึง 79,694 คน ในปีการศึกษา 2529⁴⁸

ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยเห็นว่า กรุงเทพมหานคร เป็นศูนย์กลางแห่งอำนาจทางการเมืองและการบริหารราชการต่าง ๆ ตลอดจนการจัดการศึกษาในทุกระดับ ซึ่งทำให้ผู้สอนหรือครูอาจารย์ในส่วนกลางต้องใกล้ชิดกับเหตุการณ์

⁴⁴ เอกวิทย์ ฌ กลาง, "ทัศนะบางประการเกี่ยวกับบุคลากรทางการศึกษา," รายงานการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ 1 (พระนคร : กรมสามัญศึกษา, 2511), หน้า 22.

⁴⁵ อุทัย ดุลยเกษม, "แนวคิดเพื่อการจัดการศึกษาแก่ผู้สำเร็จการศึกษาแล้วไม่ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษา," เอกสารการสัมมนาโครงการวิจัยติดตามผลผู้จบการศึกษาระดับประถมศึกษา วันที่ 5 มิถุนายน 2529 (เอกสารโรเนียว).

⁴⁶ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, รายงานการวิเคราะห์โอกาสในการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2525-2526, หน้า 81.

⁴⁷ กรมสามัญศึกษา, กองแผนงาน, ผลวิเคราะห์อัตราการเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2527, หน้าภาคผนวก.

⁴⁸ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, กองแผนงาน, สถิติการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2529 (กรุงเทพฯ : พี. เอ. ลิฟวิ่ง), หน้า 25.

ทางการเมืองการปกครอง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการกำหนดนโยบายการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเสริมสร้างค่านิยมทางการเมืองให้แก่นักเรียนของอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครตามการรับรู้ของอาจารย์ที่มีภูมิหลังต่างกันในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่สอน และประสบการณ์ในการทำงาน
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของอาจารย์และนักเรียนเกี่ยวกับการเสริมสร้างค่านิยมทางการเมืองให้แก่นักเรียนของอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดกรมสามัญศึกษา ในปีการศึกษา 2531 จำนวน 11 โรงเรียนเท่านั้น
2. การเสริมสร้างค่านิยมทางการเมืองให้แก่นักเรียนประเมินจากการรับรู้ของอาจารย์และนักเรียนในช่วงที่เก็บข้อมูล เดือนกุมภาพันธ์นี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรเป็นอาจารย์และนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2531 ซึ่งมีทั้งหมด 104 โรงเรียน แบ่งเป็นขนาดใหญ่พิเศษ ใหญ่ กลาง และเล็ก กลุ่มละ 25, 67, 9 และ 3 โรงเรียน ตามลำดับ มีจำนวนครู-อาจารย์ทั้งหมด 14,635 คน และจำนวนนักเรียนทั้งหมด 246, 889 คน⁴⁹

⁴⁹กรมสามัญศึกษา, กองแผนงาน, ฝ่ายสถิติวิเคราะห์และวิจัย, "จำนวนห้องเรียนนักเรียน ครูและภารโรง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดส่วนกลาง ปีการศึกษา 2531," เอกสาร โรเนียว, หน้า 1-9.

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ใช้เกณฑ์กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ โรเบิร์ต วี. เครชชี และเดย์เล่ ดับเบิลยู มอร์แกน (Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan)⁵⁰ โดยมีค่าความเชื่อมั่น (Level of Confidence) ที่ร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู-อาจารย์จำนวน 375 คน และนักเรียนจำนวน 384 คน รวมจำนวนทั้งหมด 759 คน แต่เพื่อสะดวกในการวิจัย ผู้วิจัยจึงขอรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็น 760 คน หลังจากนั้นได้ใช้เทคนิคกลุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้น (Multi-Stage Sampling Technique) คือสุ่มหากกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของโรงเรียนใหญ่พิเศษ ใหญ่ กลาง และเล็ก จำนวน 11 โรงเรียน โดยเทียบสัดส่วน 1 : 10 จากโรงเรียนทั้งหมด 104 โรงเรียน ในการคำนวณใช้วิธีการเทียบสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างอาจารย์และนักเรียนตามขนาดโรงเรียนดังกล่าว หลังจากนั้นสุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์และนักเรียนในโรงเรียนที่สุ่มมาได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โรงเรียนละ 25 เปอร์เซ็นต์ สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ และโรงเรียนละ 1.4 เปอร์เซ็นต์ สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งหมด 760 คน สำหรับใช้วิจัยในครั้งนี้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยอาศัยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร วารสาร สิ่งพิมพ์ หนังสือ และรายงานการวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการเสริมสร้างค่านิยมทางการเมือง จำนวน 2 ชุด คือ

2.1 แบบสอบถามอาจารย์

2.2 แบบสอบถามนักเรียน

ชุดที่ 1 แบบสอบถามอาจารย์ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

⁵⁰Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan, "Determining Sample Size For Research Activities," Education and Psychological Measurement Vol. 30 (Autumn, 1970) : 607-608.

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับภูมิหลังของอาจารย์ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่สอน ประสบการณ์ในการทำงาน จำนวนครูในโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามประเมินค่าเกี่ยวกับการเสริมสร้างค่านิยมทางการเมืองให้แก่นักเรียน ตามการรับรู้ของอาจารย์

ชุดที่ 2 แบบสอบถามนักเรียน ใช้แบบสอบถามในตอนที่ 2 เช่นเดียวกับของอาจารย์

การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยศึกษา เอกสาร วารสาร สิ่งพิมพ์ หนังสือ และรายงานการวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการเสริมสร้างค่านิยมทางการเมือง พร้อมทั้งให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ช่วยปรับปรุงแก้ไข แล้วนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา การใช้ภาษา และรูปแบบของแบบสอบถาม นำมาปรับปรุงแก้ไขกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง แล้วไปทดลองใช้กับอาจารย์และนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานครที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน สำหรับอาจารย์ และจำนวน 40 คน สำหรับนักเรียน รวมทั้งหมด 70 คน เพื่อหาความเที่ยง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงอธิบดีกรมสามัญศึกษา และขอหนังสือจากอธิบดีกรมสามัญศึกษาถึงหัวหน้าสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย โดยผู้วิจัยแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science : SPSS) ที่สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในรูปของ การแจกแจงความถี่ ทาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t และนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การเสริมสร้าง หมายถึง การให้ความรู้ การสร้างศรัทธา และการจัดกิจกรรมฝึกปฏิบัติ

ค่านิยมทางการเมือง หมายถึง ความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก และการยอมรับทางการเมืองแบบใดแบบหนึ่งคือ แบบประชาธิปไตยหรือแบบอำนาจนิยม

ค่านิยมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย⁵¹ หมายถึง ค่านิยมทางการเมืองที่มีแนวโน้ม สนับสนุน หรือเอื้ออำนวยต่อระบบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตย อันได้แก่

1. ศรัทธาในวิธีการแห่งสติปัญญา
2. เชื่อมมั่นในหลักความเสมอภาค สิทธิเสรีภาพ และความยุติธรรม
3. มุ่งมั่นในหลักการมีส่วนร่วม และความร่วมมือ
4. ถือมั่นในหลักวินัยในตนเอง และความรับผิดชอบต่อตนเอง หมู่คณะ และสังคมส่วนรวม

ค่านิยมทางการเมืองแบบอำนาจนิยม⁵² หมายถึง ค่านิยมทางการเมืองที่มีแนวโน้ม สนับสนุน หรือเอื้ออำนวยต่อระบบการเมืองการปกครองแบบเผด็จการหรืออำนาจนิยม หรือค่านิยมทางการเมือง ที่มีลักษณะตรงข้ามกับค่านิยมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย อันได้แก่

1. ใช้อำนาจ อิทธิพล หรือยอมอยู่ภายใต้อำนาจอิทธิพล แทนที่จะใช้หลักเหตุผล และสติปัญญา
2. ต้องการอยู่เหนือผู้อื่นหรือมีสิทธิสูงกว่าผู้อื่น คำนี้ถึงเสรีภาพ และความยุติธรรมสำหรับตนเองมากกว่าผู้อื่น
3. ต้องการทำงานคนเดียวมากกว่างานกลุ่ม แยกตัวไม่ค่อยมีส่วนร่วมทั้งทางสังคม และการงานกับผู้อื่น

⁵¹ เด่น พลวิเศษ, การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพทางการเมืองระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาของวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย, หน้า 102-115.

⁵² เรื่องเดียวกัน, หน้า 115-122.

4. ปัจจัยภายนอก เช่น ระเบียบ ข้อบังคับ และการบังคับมีความสำคัญต่อการทำให้เกิดวินัย และความรับผิดชอบ เป็นความรับผิดชอบในเรื่องเกี่ยวกับตนเองเท่านั้น

ภูมิหลังของอาจารย์ หมายถึง เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่สอน และประสบการณ์ในการทำงาน โดยแบ่งเป็น

เพศ ได้แก่ เพศหญิง และเพศชาย

อายุ ได้แก่ อายุต่ำกว่า 30 ปี และอายุ 30 ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา ได้แก่ อนุปริญญาหรือปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป

สาขาวิชาที่สอน ได้แก่ วิทยาศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ หรือสังคมศาสตร์

ประสบการณ์ในการทำงาน ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี

และ 10 ปีขึ้นไป

การรับรู้ หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึก ความเข้าใจ การรับทราบ การยอมรับ และการสังเกตเห็นเกี่ยวกับการเสริมสร้างค่านิยมทางการเมืองให้แก่นักเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2531

อาจารย์ หมายถึง ผู้ที่ทำการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2531

โรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนสังกัดกองการมัธยมศึกษาที่มีการเรียนการสอนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2531

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ คำตอบที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างเป็นคำตอบอย่างจริงจัง และตรงตามสภาพความเป็นจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ทำให้ทราบข้อมูล เกี่ยวกับการเสริมสร้างค่านิยมทางการเมืองให้แก่ นักเรียนของอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีภูมิหลังต่างกัน
2. เป็นข้อมูลและแนวทางในการส่งเสริมให้อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาให้เกิดการเสริมสร้างค่านิยมทางการเมืองที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะค่านิยมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้มากยิ่งขึ้น
3. เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารที่จะเร่งส่งเสริม กระตุ้น เตือน และพัฒนาครูอาจารย์ เพื่อให้ทำหน้าที่ในการปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยแก่นักเรียนให้มากและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
4. เป็นประโยชน์และแนวทางในการศึกษาวิจัยของผู้สนใจต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย